

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 13.10.2008
COM(2008) 640 galīgā redakcija

2008/0194 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par pārrobežu maksājumiem Kopienā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(iesniegusi Komisija)

{SEC(2008) 2598}

{SEC(2008) 2599}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šis priekšlikums regulai, ar ko aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2560/2001 par pārrobežu maksājumiem euro, ir rezultāts pārskatīšanas procesam, ko Komisija veikusi kopš 2005. gada.

Šīs iniciatīvas mērķi ir aizstāt pašreizējo regulu, lai to pielāgotu tirgus attīstībai (vienotās euro maksājumu telpas parādīšanās), lai pastiprinātu patērētāju tiesību aizsardzību un lai izveidotu attiecīgu tiesisko regulējumu modernas un efektīvas maksājumu sistēmas attīstībai Eiropas Savienībā. Tās mērķis ir arī pieskaņot Regulas 2560/2001 definīcijas un formulējumu Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīvas 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū definīcijām un formulējumam.

Regulas pārskatīšanas vispārējais mērķis ir panākt, ka tiek izveidots iekšējais tirgus maksājumu pakalpojumiem euro, kurā valda efektīva konkurence un kur nav nekādas atšķirības starp pārrobežu maksājumu un iekšzemes maksājumu režīmu, tādējādi nodrošinot ievērojamus ietaupījumus un priekšrocības Eiropas ekonomikai kopumā.

Vispārīgais konteksts

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2560/2001 par pārrobežu maksājumiem euro stājās spēkā 2001. gada 31. decembrī. Tā pašlaik ir piemērojama pārskaitījumiem, skaidras naudas izņemšanai no bankomātiem un elektroniskajiem maksājumiem (tostarp maksājumiem ar kartēm), ko veic euro par summu līdz EUR 50 000. Tā nodrošina, ka tad, kad patērētājs veic pārrobežu maksājumu euro, izmaksas ir tādas pašas kā atbilstošam maksājumam euro, kas veikts patērētāja dalībvalstī.

Ar minēto regulu maksa par pārrobežu maksājumu darījumiem euro būtībā tika samazināta līdz iekšzemes maksu līmenim, un Eiropas maksājumu nozare tika mudināta veidot Eiropas Savienības mēroga maksājumu infrastruktūru, kas nepieciešama, lai izveidotu vienotu euro maksājumu telpu (*Single Euro Payments Area – SEPA*). Šo regulu tādēļ var uzskatīt pat *SEPA* aizsākumu.

Regulas 8. pants noteica, ka Komisijai jāsniedz ziņojums par regulas piemērošanu un attiecīgā gadījumā jāiesniedz priekšlikumi par grozījumiem. Komisijas 2008. gada 11. februāra ziņojumā COM(2008) 64 tika secināts, ka būtu jāierosina vairāki regulas tekstā veicami grozījumi, lai novērstu šādus trūkumus, kas atklāti pārskatīšanas procesā:

- nepieciešamība vienādas maksas principu attiecināt arī uz tiešā debeta maksājumiem, lai nodrošinātu vienlīdzīgus noteikumus atšķirīgiem maksājumu instrumentiem un nepieļautu, ka, nenosakot, ka uz visiem elektroniskajiem maksājumu instrumentiem, ko izmanto pārrobežu darījumos, attiecas vienādas maksas princips, tiktu negatīvi ietekmēta šīs regulas mērķu sasniegšana;

- piemērošanas problēmas, kas saistītas ar to, ka trūkst konkrētu valsts kompetento iestāžu un ārpustiesas pārsūdzības struktūru, lai risinātu ar regulu saistītus strīdus;
- iekšējā maksājumu tirgus traucējumi, ko rada atšķirīgi ziņošanas pienākumi maksājumu bilances (MB) statistikas jomā un panta par MB ziņošanu neskaidrā darbības joma.

Spēkā esošie noteikumi priekšlikuma jomā

Tā kā ierosinātie grozījumi būtiski izmainīs Regulu 2560/2001, tiek ierosināts minēto regulu atcelt un aizstāt to ar jaunu regulu. Pašlaik Regulā 2560/2001 iepriekš aprakstītās problēmas netiek risinātas. Turklāt gan Regulā 2560 izmantotās definīcijas, gan tās formulējums atšķiras no definīcijām un formulējuma, kas izmantots Direktīvā 2007/64/EK, un tas varētu radīt juridiskās konsekvences problēmas.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Priekšlikuma mērķi atbilst Eiropas Savienības politikas virzieniem un īstenotajiem mērķiem. Pirmkārt, tie uzlabos Eiropas maksājumu pakalpojumu tirgus darbību. Otrkārt, tie lielā mērā veicina citus ES politikas virzienus, jo īpaši patērētāju politiku (vienādojot un samazinot maksu par pārrobežu un iekšzemes maksājumiem par labu patērētājiem) un konkurences politiku, nosakot vienādus pienākumus, tiesības un iespējas visiem tirgus dalībniekiem un atvieglojot maksājumu pakalpojumu pārrobežu sniegšanu, tādējādi paaugstinot konkurences līmeni. Tie atbilst labākas pārvaldības principam un administratīvās nastas samazināšanas principam. Atvieglojot saimnieciskos darījumus Eiropas Savienībā, tie arī veicina Lisabonas darba kārtības plašāko mērķu sasniegšanu, tas ir, sekmēt ekonomisko izaugsmi un darbavietu izveidi.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās metodes, galvenās mērķnozares un vispārīgs respondentu raksturojums

Apspekojumu par Regulas 2560/2001 un ar to saistītu aspektu ietekmi sāka veikt 2005. gada jūnijā. Apspekojumā bija iesaistītas dalībvalstu iestādes, finanšu iestādes, tirgotāju apvienības un patērētāju organizācijas visās ES dalībvalstīs. Pēc tā sekoja Regulas 2560/2001 un iespējamo grozījumu teksta sabiedriska apspriešana (2005. gada oktobris–decembris).

Komisija īstenoja regulāru apspriešanos, kurā bija iesaistītas dalībvalstis, Eiropas Centrālā banka, finanšu iestādes, patērētāju organizācijas un citi sociālie un ekonomiskie partneri. Tika regulāri informētas abas padomdevējas komitejas par mazumtirdzniecības maksājumiem (Maksājumu sistēmu tirgus grupa un Maksājumu sistēmu valdību ekspertu grupa), un ar tām notika regulāra apspriešanās (piemēram, 2007. gada decembrī un 2008. gada martā un jūnijā).

Jautājumi, kas saistīti ar ziņošanas pienākumu maksājumu bilances (MB) jomā, tika

apspriesti vairākos forumos. Starp tiem bija Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komiteja, Statistikas biroja (*Eurostat*) Maksājumu bilances darba grupa un augsta līmeņa darba grupa par maksājumu datu izmantošanu maksājumu bilances statistikai, ko izveidoja Eiropas Centrālā banka (2007. gada septembris–2008. gada janvāris). Šis jautājums tika izskatīts arī divpusējās sarunās ar dalībvalstu centrālo banku pārstāvjiem un ar maksājumu pakalpojumu nozares pārstāvjiem (Eiropas Maksājumu padome).

2008. gada martā 27 dalībvalstu iestādēm (MB apkopotājām) tika nosūtīta aptaujas veidlapa, kurā tām bija lūgts novērtēt iespējamo izmaiņu ietekmi uz maksājumu bilances ziņošanas pienākumiem, lai norādītu to nākotnes plānus attiecībā uz statistikas datu vākšanu un sniegtu aplēses par izmaksām, ja izmaiņas izrādītos nepieciešamas.

Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās nemtas vērā

Visas ieinteresētās personas pauda plašu atbalstu kompetentu iestāžu noteikšanai un ārpustiesas pārsūdzības struktūru izveidei, lai risinātu ar regulu saistītus strīdus. Dalībvalstis un patērētāju organizācijas atzinīgi novērtēja vienādas maksas principa attiecināšanu uz tiešā debeta maksājumiem, un tam piekrita lielākā daļa maksājumu nozares pārstāvju. Bankas ļoti atzinīgi novērtēja Komisija iecerī risināt problēmas, kas saistītas ar ziņošanas pienākumu MB jomā, pamatojoties uz maksājumiem, un tai piekrita lielākā daļa dalībvalstu. Neliels dalībvalstu mazākums izteica iebildes par šo priekšlikumu. Šīs bažas tika analizētas ietekmes novērtējumā.

Diskusijas, atbildes un ieinteresēto personu sniegtie rakstveida ieguldījumi kalpoja par pamatu analīzei, kas sniegta divos Komisijas dokumentos: darbinieku darba dokumentā par Regulas 2560/2001 ietekmi uz banku maksām par iekšzemes maksājumiem (2006. gada decembris, SEC(2006)1783) un ziņojumā par Regulas 2560/2001 piemērošanu (2008. gada februāris, COM(2008)64). Pēdējā no minētajiem dokumentiem tika secināts, ka būtu jāierosina izmaiņas Regulā 2560/2001, lai risinātu konstatētās problēmas.

Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

Ietekmes novērtējums

Komisija veica ietekmes novērtējumu, kas iekļauts darba programmā.

Ietekmes novērtējumā tika aplūkoti trīs galvenie jautājumi, kas atzīti par problēmām Komisijas 2008. gada februāra ziņojumā par Regulu 2560/2001, proti, nepieciešamība attiecināt regulas darbības jomu uz tiešā debeta maksājumiem, ziņošanas pienākumu maksājumu bilances (MB) statistikas jomā piemērošana pārrobežu maksājumiem un kompetentu iestāžu un ārpustiesas pārsūdzības struktūru trūkums ar regulu saistītiem jautājumiem, tostarp attiecībā uz patērētāju sūdzībām.

Konkrētās iespējas attiecībā uz darbības jomas paplašināšanu, lai iekļautu tiešā debeta maksājumus, ir šādas: 1) regulas darbības jomu neattiecināt uz tiešā debeta maksājumiem, 2) veicināt nozares pašregulējumu un/vai ieteikt dalībvalstīm veikt

regulēšanas darbību un 3) pieņemt tiesību aktus, lai paplašinātu regulas darbības jomu.

Trešā iespēja atbilstoši novērtējuma ziņojuma secinājumiem paredzēja, ka cenas par iekšzemes un pārrobežu tiešā debeta maksājumiem katrā dalībvalstī būtu vienādas. Patērētāji būtu aizsargāti pret iespējamām diskriminējošām cenām pārrobežu tiešā debeta maksājumu jomā. Eiropas uzņēmumiem būtu vēl lielākas priekšrocības, jo arī uzņēmumi rīkojas kā maksātāji. Cenu vienādošanas rezultāts būtu tāds, ka neatkarīgi no maksātāja atrašanās vietas maksājumu darījumu izmaksas uzņēmumiem būtu vienādas.

Iespējas attiecībā uz ziņošanas pienākumiem MB jomā ir 4) saglabāt pašreizējo sliekšni, kas maksājumu pakalpojumu sniedzējus atbrīvo no pienākuma ziņot par maksājumu darījumiem zem EUR 12 500, 5) izveidot brīvprātīgu Papildu izvēles pakalpojumu (PIP) kopienu *SEPA*, kas ļautu turpināt statistikas datu vākšanu no norēķiniem, 6) veicināt to, ka dalībvalstis veic brīvprātīgas korekcijas, un 7) ar MB ziņošanas pienākumiem saistītās problēmas risināt ar tiesību aktu palīdzību, paredzot trīs pakārtotas iespējas: 7.a) paaugstināt atbrīvojuma sliekšni līdz EUR 50 000, 7.b) atcelt maksājumu pakalpojumu sniedzējiem noteiktos MB ziņošanas pienākumus, pamatojoties uz norēķiniem, un 7.c) paaugstināt atbrīvojuma sliekšni līdz EUR 50 000, kam nākamajā stadijā sekotu MB ziņošanas pienākuma, pamatojoties uz norēķiniem, atcelšana līdz 2012. gada janvārim.

Pieņemot politikas virziena 7.c iespēju, kurai būtu dodama priekšroka, maksājumu izmaksas samazinātos maksimālajā iespējamā apjomā un nebūtu administratīvas atšķirības starp iekšzemes un pārrobežu maksājumiem. Konkurences ziņā tiktu panākti vienlīdzīgi noteikumi maksājumu pakalpojumu sniedzējiem. Tiktu atvieglota pārrobežu maksājumu pakalpojumu izmantošana. MB ziņošanas pienākumu atcelšana notiktu pakāpeniski pēc pirmās stadijas, kurā tiktu paaugstināts ziņošanas sliekšnis. Tas ļautu MB apkopotājiem savas datu vākšanas metodes pakāpeniski pielāgot vajadzīgajām izmaiņām, tādējādi maksimāli samazinot ietekmi uz MB statistikas kvalitāti.

Iespējas attiecībā uz kompetentām iestādēm un ārpustiesas pārsūdzības struktūrām ir 8) neiecelt kompetentas iestādes un ārpustiesas pārsūdzības struktūras un 9) iecelt kompetentas iestādes un ārpustiesas pārsūdzības struktūras, lai risinātu ar regulu saistītos jautājumus.

Pieņemot devīto iespēju, kurai būtu dodama priekšroka, dalībvalstīm būtu jānorāda, kuras kompetentās iestādes būtu atbildīgas par regulas pareizu piemērošanu valsts līmenī. Patērētāji un uzņēmumi varētu ierobežot juridiskās izmaksas, kas saistītas ar vēršanos tiesā, un paātrināt maksājumu strīdu atrisināšanu, izmantojot šķīrējtiesas un vidutājus.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Ierosināto pasākumu kopsavilkums

Ar priekšlikumu tiek grozīts visu Regulas 2560/2001 pastāvošo noteikumu formulējums. Papildus tiek ierosināts:

- paplašināt principu par vienādu maksu pārrobežu un atbilstošiem iekšzemes maksājumiem, lai aptvertu tiešā debeta maksājumus;
- līdz 2012. gada 1. janvārim pakāpeniski atcelt maksājumu bilances statistikas ziņošanas pienākumus, kas noteikti maksājumu pakalpojumu sniedzējiem;
- pieprasīt, lai dalībvalstis ieceļ kompetentas iestādes un ārpustiesas pārsūdzības struktūras, lai efektīvi risinātu sūdzības un strīdus, kas saistīti ar šo priekšlikumu.

Juridiskais pamats

Līguma 95. panta 1. punkts.

Subsidiaritātes princips

Subsidiaritātes princips ir piemērojams tiktāl, ciktāl priekšlikums nav Kopienas ekskluzīvā kompetencē.

Priekšlikuma mērķus dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

Pārrobežu maksājumiem euro ir nepieciešama Kopienas mēroga pieeja, jo piemērojamajiem noteikumiem un principiem visās dalībvalstīs jābūt vienādiem, lai panāktu lielāku juridisko noteiktību un vienlīdzīgus noteikumus visām Eiropas maksājumu tirgus ieinteresētajām personām. Dalībvalstu rīcībā tādu pašu mērķu sasniegšanai ir mazāk efektīvi līdzekļi. Alternatīva būtu divpusēju nolīgumu sistēma, par ko būtu grūti vienoties starp visām dalībvalstīm un kas prasītu daudz laika, kā arī būtu dārga un sarežģīti īstenojama.

Ar Kopienas rīcību priekšlikuma mērķus būtu vieglāk sasniegt turpmāk norādītā iemesla dēļ.

Kopienas rīcība nodrošinās noteikumu pilnīgu saskaņošanu visās dalībvalstīs, tostarp atceļot atlikušos šķēršļus pārrobežu maksājumiem dalībvalstu līmenī, piemēram, MB ziņošanas pienākumus. Galīgo mērķi, proti, samazināt pārrobežu maksājumu izmaksas, vislabāk varētu sasniegt ES līmenī.

Starp ieinteresētajām pusēm (jo īpaši starp dalībvalstīm un maksājumu nozari) pastāv vispārēja vienprātība, ka izvirzītos politikas mērķus visefektīvāk var sasniegt ar Kopienas rīcību.

Priekšlikums tādēļ atbilst subsidiaritātes principam.

Proporcionalitātes princips

Priekšlikums ir saskaņā ar proporcionalitātes principu turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

Priekšlikumā netiek pārsniegts tas, kas ir nepieciešams tā mērķu sasniegšanai. Tas ļauj dalībvalstīm lemt par kompetento iestāžu un ārpustiesas pārsūdzības struktūru iecelšanu, izmantojot esošās iestādes, ja nepieciešams. Attiecībā uz statistikas ziņošanu dalībvalstis var brīvi lemt par alternatīvu MB datu vākšanas metodi, ar ko aizstāt ziņošanu, pamatojoties uz norēķiniem.

Priekšlikuma mērķis ir maksimāli samazināt izmaiņu ietekmi uz valsts iestādēm, ekonomikas dalībniekiem un pilsoņiem. Lai samazinātu izmaksas, dalībvalstis var izmantot savas pastāvošās administratīvās struktūras un iestādes. Tam, ka tiek atcelta maksājumu bilances ziņošanas sistēma, kuras pamatā ir norēķini, un tās vietā tiek pieņemtas citas datu vākšanas metodes, vajadzētu ievērojami samazināt statistikas ziņošanas izmaksas, kas sabiedrībai rodas attiecīgajās dalībvalstīs. Iekšzemes un pārrobežu tiešā debeta maksājumu maksas vienādošanai nevajadzētu radīt lielāku finansiālo vai administratīvo nastu ieinteresētajām personām.

Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais juridiskais instruments: regula.

Citi instrumenti nebūtu piemēroti turpmāk norādīto iemeslu dēļ.

Priekšlikuma mērķis ir aizstāt spēkā esošu regulu. Šajā kontekstā un lai panāktu pēc iespējas pilnīgāku saskaņošanu bez nepieciešamības veikt valsts pārejas pasākumus, arī attiecībā uz šo priekšlikumu ir lietderīgi izmantot juridisko instrumentu regulas veidā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē Kopienas budžetu.

5. PAPILDU INFORMĀCIJA

Vienkāršošana

Priekšlikums paredz tiesību aktu vienkāršošanu un administratīvo procedūru vienkāršošanu privātpersonām.

Ierosinātās regulas formulējuma saskaņošanai ar Direktīvu 2007/64/EK būtu jānodrošina juridiskā konsekvence un lielāka skaidrība starp abiem maksājumu tiesību aktiem, tādējādi vienkāršojot tiesisko regulējumu.

Pakāpeniski atceļot maksājumu bilances ziņošanas pienākumus, kuru pamatā ir norēķini, administratīvajai nastai, kas gulstas uz maksājumu pakalpojumu sniedzējiem 12 dalībvalstīs, uz kurām attiecas šis priekšlikums, vajadzētu samazināties par 300 – 400 miljoniem euro gadā. Turklāt ietekmes vērtējuma prognozes un to dalībvalstu pieredze, kas jau ir atteikušās no šādas ziņošanas metodes, liecina, ka, ieviešot alternatīvas statistikas datu vākšanas metodes, ziņošanas izmaksas sabiedrībai ievērojami samazināsies. Atbilstoši Eiropas Komisijas aplēsēm un ņemot vērā visus pieņēmumus un iebildes, kas ir pamatā piemērojamajam izmaksu modelim, statistikas ziņošanas izmaksas 12 dalībvalstu sabiedrībām samazinātos no 600–800 miljoniem euro gadā līdz 75–150 miljoniem euro gadā. Atsevišķu dalībvalstu līmenī ziņošanas izmaksas sabiedrībai varētu samazināt vidēji trīs līdz četras reizes.

Spēkā esošo tiesību aktu atcelšana

Pēc šī priekšlikuma pieņemšanas tiks atcelta Regula (EK) Nr. 2560/2001.

Pārskatīšana, grozīšana un turpināmība

Priekšlikumā ir iekļauta klauzula par pārskatīšanu.

Eiropas Ekonomikas zona

Ierosinātais tiesību akts attiecas uz jautājumu, kas skar EEZ, un tas tāpēc būtu jāattiecinā uz Eiropas Ekonomikas zonu.

Sīkāks priekšlikuma skaidrojums

Turpmāk iekļautā īsā kopsavilkuma mērķis ir atvieglot lēmumu pieņemšanas procesu, norādot atšķirības starp šo priekšlikumu un pašreizējo Regulu 2560/2001. Definīcijās veikto izmaiņu dēļ ir mainīts visu pantu formulējums. Tomēr to būtība lielā mērā paliek tāda pati, izņemot trīs iepriekš minētās galvenās izmaiņas.

Regulas 1. pants — priekšmets un darbības joma — ir balstīts uz Regulas 2560/2001 1. pantu. Papildus tajā ir iekļauta atsauce uz regulas iespējamo piemērošanu arī citām valūtām, kas nav euro.

Regulas 2. pants — definīcijas — paplašina definīcijas „pārrobežu maksājumi” piemērošanas jomu, to attiecinot arī uz tiešā debeta maksājumiem. Citas definīcijas ir pieskaņotas tām definīcijām, kas izmantotas Direktīvā 2007/64/EK.

Ar 3. pantu — maksa par pārrobežu maksājumiem — Regulas 2560/2001 3. pants tiek pielāgots jaunajām definīcijām. Maksājumu pakalpojumu sniedzējiem tiek nepārprotami noteikts pienākums vienmēr atrast atbilstošu maksājumu.

Ar 4. pantu — maksājumu atvieglošana — tiek grozīts Regulas 2560/2001 5. pants, ņemot vērā šī priekšlikuma paplašināto darbības jomu.

Ar 5. pantu — ziņošana par maksājumu bilanci — tiek aizstāts Regulas 2560/2001 6. pants. Tajā tiek noteikts termiņš, līdz kuram dalībvalstīm jāatceļ MB ziņošanas pienākumus, kuru pamatā ir norēķini.

Regulas 6., 7. un 8. pants — kompetentās iestādes, sūdzību procedūras un ārpusietas pārsūdzība — ir jauni. Tie uzliek dalībvalstīm pienākumu izveidot kompetentās iestādes, sūdzību procedūras un ārpusietas pārsūdzības struktūras, lai nodrošinātu regulas ievērošanu. Tie paredz arī prasību sniegt Komisijai informāciju par šiem pasākumiem.

Regulas 9. pants — sadarbība — ir jauns. Tas paredz sadarbību starp kompetentajām iestādēm un ārpusietas pārsūdzības struktūrām, risinot pārrobežu strīdus.

Ar 10. pantu — sankcijas — tiek aizstāts Regulas 2560/2001 7. pants. Tajā ir arī paredzēta prasība, ka dalībvalstīm jāsniedz Komisijai sīkākas ziņas par sankcijām.

Ar 11. pantu — piemērošana valūtām ārpus eurozonas — tiek aizstāta Regulas 2560/2001 9. panta otrā daļa. Tajā ir iekļauts arī noteikums, kas dalībvalstīm,

kuras regulu jau ir piemērojušas savai valūtai, ļauj saglabāt spēkā esošos noteikumus.

Ar 12. pantu — klauzula par pārskatīšanu — tiek aizstāti līdzīgi noteikumi, ko paredz Regulas 2560/2001 8. pants.

Regulas 13. pants — atcelšana — ir jauns. Ar to atceļ Regulu 2560/2001.

Ar 14. pantu — stāšanās spēkā — tiek atcelta Regulas 2560/2001 9. panta pirmā daļa.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par pārrobežu maksājumiem Kopienā

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTA UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 95. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu¹,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu³,

rīkojoties saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru⁴,

tā kā:

- (1) Iekšējā tirgus pareizai darbībai un lai atvieglotu pārrobežu tirdzniecību Kopienā, ir svarīgi, lai maksa par pārrobežu maksājumiem euro būtu tāda pati kā par atbilstošiem maksājumiem dalībvalsts iekšienē. Šis princips ir noteikts ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 19. decembra Regulu (EK) Nr. 2560/2001 par pārrobežu maksājumiem euro⁵, kura attiecas uz pārrobežu maksājumiem euro un Zviedrijas kronās līdz EUR 50 000.
- (2) Komisijas ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā tiek piemērota Regula (EK) Nr. 2560/2001 par pārrobežu maksājumiem euro, kuru pieņēma 2008. gada 11. februārī⁶, tika apstiprināts, ka Regulas (EK) Nr. 2560/2001 piemērošana ir faktiski samazinājusi maksu par pārrobežu maksājumu darījumiem euro līdz iekšzemes maksājumu līmenim un ka tā ir mudinājusi Eiropas maksājumu nozari īstenot centienus, kas nepieciešami, lai izveidotu visas Kopienas mēroga maksājumu infrastruktūru.
- (3) Minētajā ziņojumā tika aplūkotas praktiskās problēmas, ar kurām nācās saskarties, īstenojot Regulu (EK) Nr. 2560/2001. Kā secinājums minētajai regulai tika ierosinātas vairākas izmaiņas, lai risinātu problēmas, kas tika konstatētas pārskatīšanas procesā.

---

¹ OV C , , lpp.

² OV C , , lpp.

³ OV C , , lpp.

⁴ OV C , , lpp.

⁵ OV L 344, 28.12.2001., 13. lpp.

⁶ COM (2008) 64 galīgā redakcija

Šīs problēmas attiecas uz iekšējā maksājumu tirgus traucējumiem, ko rada atšķirīgi statistikas ziņošanas pienākumi; Regulas (EK) Nr. 2560/2001 piemērošanas problēmas, ko rada konkrētu valsts kompetento iestāžu trūkums; ārpustiesas pārsūdzības struktūru trūkums, lai risinātu ar regulu saistītus strīdus, un tas, ka regula neattiecas uz tiešā debeta maksājumiem.

- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 13. novembra Direktīva 2007/64/EK par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū⁷ paredz mūsdienīgu juridisko pamatu Kopienas mēroga vienota tirgus izveidei maksājumiem. Lai starp abiem tiesību aktiem nodrošinātu juridisko konsekvensi, ir ieteicams pielāgot Regulas (EK) Nr. 2560/2001 attiecīgos noteikumus, jo īpaši definīcijas.
- (5) Regula (EK) Nr. 2560/2001 aptver pārrobežu pārskaitījumus un pārrobežu elektronisko maksājumu darījumus. Tā attiecas arī uz pārrobežu čekiem, taču tikai pārskatāmības nolūkos. Saskaņā ar Direktīvas 2007/64/EK mērķi padarīt iespējamus pārrobežu tiešā debeta maksājumus ir ieteicams paplašināt regulas darbības jomu. Attiecībā uz tādiem maksājumu instrumentiem, kuriem galvenokārt vai tikai izmanto papīru, piemēram, čekiem, joprojām nav ieteicams piemērot vienādas maksas principu, jo to būtības dēļ tos nav iespējams apstrādāt tikpat efektīvi kā elektroniskos maksājumus.
- (6) Tā kā nedrīkstu pieļaut maksājumu tirgu sadrumstalotību, ir lietderīgi piemērot vienādas maksas principu. Šim nolūkam katrai pārrobežu maksājumu darījumu kategorijai būtu jānosaka atbilstošs iekšzemes maksājums ar tādām pašām vai ļoti līdzīgām iezīmēm kā attiecīgajam pārrobežu maksājumam, jo īpaši attiecībā uz ierosināšanas veidu, ātrumu un automatizācijas pakāpi.
- (7) Ir svarīgi atvieglot pārrobežu maksājumu veikšanu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem. Šajā sakarā būtu jāveicina standartizācija, jo īpaši starptautiskā bankas konta numura (IBAN) un bankas identifikācijas koda (BIC) izmantošana. Tādēļ ir lietderīgi sniegt maksājumu pakalpojumu lietotājiem pietiekamu informāciju par IBAN un BIC.
- (8) Atšķirīgi maksājumu bilances statistikas ziņošanas pienākumi, kuri attiecas tikai un vienīgi uz pārrobežu maksājumu darījumiem, kavē integrēta maksājumu tirgus attīstību, jo īpaši saistībā ar vienotu euro maksājumu telpu (*SEPA*). *SEPA* kontekstā ir ieteicams pakāpeniski atcelt šos ziņošanas pienākumus, kuru pamatā ir banku norēķini, ņemot vērā laiku, kas vajadzīgs, lai maksājumu bilances ziņošanu dalībvalstīs pielāgotu alternatīvām datu vākšanas metodēm. Lai nodrošinātu pastāvīgu, savlaicīgu un efektīvu maksājumu bilances statistikas sniegšanu, ir vēlams arī nodrošināt to, ka var joprojām vākt viegli pieejamus maksājumu datus, piemēram, IBAN, BIC un darījumu apjoms, vai apkopotus pamatdatus par dažādiem maksājumu instrumentiem, ja datu vākšanas process netraucē automatizēto maksājumu apstrādi un to var pilnībā automatizēt.
- (9) Lai nodrošinātu, ka šīs regulas nepareizas piemērošanas gadījumos ir pieejamas pārsūdzības iespējas, dalībvalstīm būtu jāizveido atbilstošas un efektīvas procedūras sūdzību vai pārsūdzību pieņemšanai un jebkādu strīdu atrisināšanai starp maksājumu

---

⁷ OV L 319, 5.12.2007., 1. lpp.

pakalpojuma lietotāju un tā maksājumu pakalpojumu sniedzēju. Ir arī svarīgi, lai būtu ieceltas kompetentās iestādes un ārpustiesas pārsūdzības struktūras, attiecīgā gadījumā izmantojot jau pastāvošās procedūras.

- (10) Ir svarīgi nodrošināt, lai kompetentās iestādes un ārpustiesas pārsūdzības struktūras Kopienā aktīvi sadarbotos, nodrošinot saistībā ar šo regulu radušos pārrobežu strīdu netraucētu un savlaicīgu atrisināšanu.
- (11) Ir svarīgi, lai dalībvalstis savos tiesību aktos paredzētu iedarbīgas, samērīgas un preventīvas sankcijas par šīs regulas noteikumu neievērošanu.
- (12) Šīs regulas attiecināšanai arī uz citām valūtām, kas nav euro, būtu nepārprotamas priekšrocības, jo īpaši aptverto maksājumu skaita ziņā. Tādēļ, lai atļautu dalībvalstīm, kuru valūta nav euro, šīs regulas piemērošanu attiecināt uz pārrobežu maksājumiem, ko veic to valūtā, būtu jāizveido paziņošanas procedūra. Tomēr būtu jānodrošina, lai valstīm, kas jau ir nodrošinājušas atbilstību šai procedūrai, nebūtu jāsniedz jauns paziņojums.
- (13) Ir vēlams, lai Komisija sniegtu ziņojumu par IBAN un BIC izmantošanu maksājumu atvieglošanai Kopienā. Komisijai būtu arī jāsniedz ziņojums par šīs regulas piemērošanu.
- (14) Juridiskās drošības un skaidrības dēļ Regula (EK) Nr. 2560/2001 būtu jāaizstāj.
- (15) Lai nodrošinātu juridisko konsekvenci starp šo regulu un Direktīvu 2007/64/EK, jo īpaši attiecībā uz maksājumu pakalpojumu nosacījumu un informēšanas prasību pārskatāmību un attiecībā uz tiesībām un pienākumiem saistībā ar maksājumu pakalpojumu sniegšanu un izmantošanu, šo regulu vajadzētu piemērot no 2009. gada 1. novembra.
- (16) Tā kā dalībvalstis nevar pilnībā sasniegt veicamās darbības mērķus un tā kā šīs darbības apjoma vai seku dēļ tos var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā izklāstīts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar proporcionalitātes principu, kā noteikts minētajā pantā, šī regula nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai sasniegtu šos mērķus,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī regula paredz noteikumus attiecībā uz pārrobežu maksājumiem Kopienā, lai nodrošinātu to, ka maksa par šiem maksājumiem būtu tāda pati kā maksa par maksājumiem tajā pašā valūtā, ko veic dalībvalsts teritorijā.
2. Šī regula attiecas uz pārrobežu maksājumiem, kuru summa sasniedz EUR 50 000 un kuri izteikti euro vai 11. pantā minēto dalībvalstu valūtās.
3. Šī regula neattiecas uz maksājumiem, ko maksājumu pakalpojumu sniedzēji veikuši uz pašu rēķina.

2. pants *Definīcijas*

Šajā regulā:

- (1) „pārrobežu maksājumi” ir elektroniski maksājumu darījumi, ko ierosina maksātājs vai maksājuma saņēmējs vai ar maksājuma saņēmēja starpniecību un ko veic maksājumu pakalpojumu sniedzējs vai tā filiāle vienā dalībvalstī, lai maksājuma saņēmējam nodotu naudas summu ar tā maksājumu pakalpojumu sniedzēja vai maksājumu pakalpojumu sniedzēja filiāles starpniecību citā dalībvalstī;
- (2) „maksājumu instruments” ir jebkāda(-as) individuāla(-as) ierīce(-es) un/vai procedūru kopums, par ko maksājumu pakalpojumu lietotājs un maksājumu pakalpojumu sniedzējs ir vienojušies un ko maksājumu pakalpojumu lietotājs izmanto, lai ierosinātu maksājuma darījumu;
- (3) „maksātājs” ir tāda fiziska vai juridiska persona, kura ir maksājumu konta turētājs un kura atļauj veikt maksājuma uzdevumu no šā maksājumu konta, vai gadījumā, ja nav maksājumu konta, tad fiziska vai juridiska persona, kas dod maksājuma uzdevumu;
- (4) „maksājuma saņēmējs” ir fiziska vai juridiska persona, kas ir pārskaitāmo naudas līdzekļu iecerētais saņēmējs;
- (5) „maksājumu pakalpojumu sniedzējs” ir jebkura no kategorijām, kas minētas Direktīvas 2007/64/EK 1. panta 1. punktā, un juridiskas un fiziskas personas, kas minētas šīs direktīvas 26. pantā;
- (6) „maksājumu pakalpojumu lietotājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas izmanto maksājuma pakalpojumu kā maksātājs vai maksājuma saņēmējs, vai gan kā maksātājs, gan kā maksājuma saņēmējs;
- (7) „maksājuma darījums” ir maksātāja vai maksājuma saņēmēja uzsākta darbība, nododot, pārvedot vai izņemot līdzekļus, neatkarīgi no maksātāja vai maksājuma saņēmēja attiecību pamatā esošajiem pienākumiem;
- (8) „maksājuma uzdevums” ir maksātāja vai maksājuma saņēmēja rīkojums savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam, ar ko pieprasa izpildīt maksājuma darījumu;
- (9) „maksa” ir jebkāda maksa, ko maksājumu pakalpojumu sniedzējs iekasē no maksājumu pakalpojumu lietotāja un kas ir tieši vai netieši saistīta ar maksājuma darījumu.

3. pants

Maksa par pārrobežu maksājumiem un atbilstošiem iekšzemes maksājumiem

1. Maksa, ko maksājumu pakalpojumu sniedzējs iekasē par pārrobežu darījumiem, ir tāda pati kā maksa, ko tas pats pakalpojumu sniedzējs iekasē par tādas pašas vērtības atbilstošiem maksājumiem dalībvalstī, no kuras veic attiecīgo pārrobežu maksājumu.

4. Novērtējot līmeni maksai par pārrobežu maksājumu, lai nodrošinātu 1. punkta ievērošanu, maksājumu pakalpojumu sniedzējs nosaka atbilstošo iekšzemes maksājumu.

4. pants

Pasākumi maksājumu automatizācijas atvieglošanai

1. Maksājumu pakalpojumu sniedzējs attiecīgā gadījumā paziņo maksājumu pakalpojumu lietotājam tā starptautisko bankas konta numuru (IBAN) un savu bankas identifikācijas kodu (BIC).

Turklāt attiecīgā gadījumā maksājumu pakalpojumu sniedzējs maksājumu pakalpojumu lietotāja konta izrakstos vai tā pielikumā norāda tā IBAN numuru un savu BIC kodu.

5. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā attiecīgā maksājuma darījuma veidu, attiecībā uz maksātāja ierosinātiem darījumiem maksātājs pēc pieprasījuma savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam paziņo maksājuma saņēmēja IBAN numuru un maksājuma saņēmēja maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC kodu.
6. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā attiecīgā maksājuma darījuma veidu, attiecībā uz maksājuma saņēmēja ierosinātiem darījumiem maksājuma saņēmējs pēc pieprasījuma savam maksājumu pakalpojumu sniedzējam paziņo maksātāja IBAN numuru un maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC kodu.
7. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā attiecīgā maksājuma darījuma veidu, attiecībā uz visiem rēķiniem par precēm un pakalpojumiem Kopienā piegādātājs, kas pieņem maksājumus, uz kuriem attiecas šī regula, saviem klientiem paziņo savu IBAN numuru un sava maksājumu pakalpojumu sniedzēja BIC kodu.

5. pants

Ziņošanas pienākumi maksājumu bilances jomā

1. Vēlākais no 2010. gada 1. janvāra dalībvalstis atceļ maksājumu pakalpojumu sniedzējiem noteiktos ziņošanas pienākumus, kuru pamatā ir norēķini, maksājumu bilances statistikas jomā par summu līdz EUR 50 000.
8. Vēlākais no 2012. gada 1. janvāra dalībvalstis atceļ maksājumu pakalpojumu sniedzējiem noteiktos ziņošanas pienākumus, kuru pamatā ir norēķini, maksājumu bilances statistikas jomā.
9. Neskarot 1. un 2. punktu, dalībvalstis var turpināt vākt apkopotus datus vai citu viegli pieejamu informāciju, ja šāda vākšana atbilst šādiem nosacījumiem:
  - (a) tā neietekmē maksājumu tūlītēju apstrādi, ko veic maksājumu pakalpojumu sniedzēji;
  - (b) maksājumu pakalpojumu sniedzēji to var pilnībā automatizēt.

6. pants
Kompetentas iestādes

1. Dalībvalstis ieceļ iestādes, kuru pienākums ir nodrošināt šīs regulas noteikumu ievērošanu.

Sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā dalībvalstis Komisijai paziņo par šīm kompetentajām iestādēm. Tās nekavējoties informē Komisiju par jebkādam turpmākām izmaiņām attiecībā uz šīm iestādēm.

7. pants
Sūdzību procedūras

1. Dalībvalstis izstrādā procedūras, kuras ļauj maksājumu pakalpojumu lietotājiem un citām ieinteresētām personām iesniegt kompetentajām iestādēm sūdzības par šīs regulas iespējamām pārkāpumiem, ko pieļāvuši maksājumu pakalpojumu sniedzēji.
10. Attiecīgā gadījumā un neskarot tiesības celt tiesā prasību saskaņā ar procesuāliem attiecīgas valsts tiesību aktiem, kompetentās iestādes savā atbildē informē sūdzības iesniedzēju par to, ka saskaņā ar 8. pantu ir izstrādātas ārpustiesas sūdzību un pārsūdzību procedūras.

8. pants
Ārpustiesas pārsūdzības procedūras

1. Dalībvalstis, attiecīgā gadījumā izmantojot jau esošas struktūras, ievieš atbilstošas un efektīvas ārpustiesas sūdzību un pārsūdzību procedūras, lai izšķirtu strīdus, kas saistīti ar tiesībām un pienākumiem, kuri izriet no šīs direktīvas, starp pakalpojumu lietotājiem un maksājumu pakalpojumu sniedzējiem.
11. Sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas stāšanās spēkā dalībvalstis paziņo Komisijai par šīm struktūrām. Tās nekavējoties informē Komisiju par jebkādam turpmākām izmaiņām attiecībā uz šīm struktūrām.

9. pants
Pārrobežu sadarbība

1. Dažādo dalībvalstu kompetentās iestādes un ārpustiesas pārsūdzības struktūras, kas minētas 6. un 8. pantā, aktīvi sadarbojas, risinot pārrobežu strīdus.

10. pants
Sankcijas

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu, ka tās tiek piemērotas. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un preventīvām. Dalībvalstis par šiem noteikumiem paziņo Komisijai vēlākais līdz ... [*divpadsmit*

mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] un nekavējoties informē to par visiem turpmākajiem grozījumiem, kas skar minētos noteikumus.

11. pants

Piemērošana valūtām, kas nav euro

1. Dalībvalstis, kuru valūta nav euro un kuras vēlas šīs regulas piemērošanu attiecināt uz savu valūtu, informē Komisiju par savu lēmumu. Paziņojumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Regulas attiecināšana notiek četrpadsmitajā dienā pēc minētās publicēšanas.
12. Dalībvalstīm, kas šīs regulas stāšanās spēkā dienā jau ir izpildījušas paziņošanas procedūru saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2560/2001 9. pantu, nav jāiesniedz šā panta 1. punktā minētais paziņojums.

12. pants

Klauzula par pārskatīšanu

1. Vēlākais līdz 2012. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Centrālajai bankai ziņojumu par IBAN numura un BIC koda izmantošanu saistībā ar maksājumu automatizāciju, tam pievienojot visus attiecīgos priekšlikumus.
13. Vēlākais līdz 2015. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Eiropas Centrālajai bankai ziņojumu par šīs regulas piemērošanu, tam pievienojot visus attiecīgos priekšlikumus.

13. pants

Atcelšana

Regula (EK) Nr. 2560/2001 tiek atcelta.

Atsauces uz atcelto regulu interpretē kā atsauces uz šo regulu.

14. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2009. gada 1. novembra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*